

**Slutrapport från Arkivverkets projekt:
SESAM - kartor och ritningar**

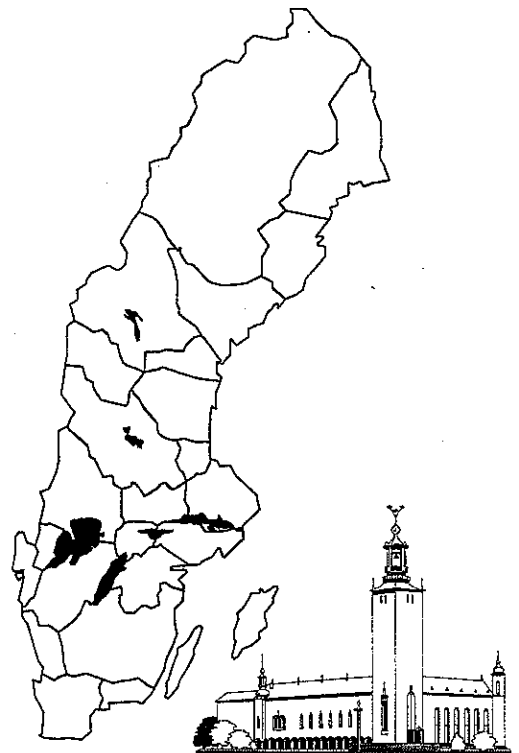
1998-06-30

MEMO - Riksarkivets otryckta skrifter, nr 5

ISSN 1400-3414

Gemensam rapport för projekten "SESAM - kartor och ritningar" vid:

- Riksarkivet
- Krigsarkivet
- Landsarkivet i Göteborg
- Landsarkivet i Härnösand
- Landsarkivet i Lund
- Landsarkivet i Uppsala
- Landsarkivet i Vadstena
- Landsarkivet i Visby
- Landsarkivet i Östersund
- Värmlandsarkiv
- Stockholms stadsarkiv

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	7
1.1.	SESAM - kartor och ritningar. Bakgrund och mål	8
2.	PROJEKTGENOMFÖRANDE	11
2.1.	SESAM från de projektanställdas horisont	11
2.1.1.	Ledning och ansvar	11
2.1.2.	Arbetsätt	13
2.1.3.	Utbildning	13
2.1.4.	Programvaror	14
2.1.5.	Konferenser	15
2.1.6.	Kommunikation inom och utom projektet	16
2.1.7.	Projektet som en möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden	16
2.2.	Lokalt projektgenomförande	17
2.2.1.	Riksarkivet	17
2.2.2.	Krigsarkivet	18
2.2.3.	Landsarkivet i Göteborg	19
2.2.4.	Landsarkivet i Härnösand	20
2.2.5.	Landsarkivet i Lund	20
2.2.6.	Landsarkivet i Uppsala	21
2.2.7.	Landsarkivet i Vadstena	21
2.2.8.	Landsarkivet i Visby	22
2.2.9.	Landsarkivet i Östersund	22
2.2.10.	Värmlandsarkiv	23
2.2.11.	Stockholms stadsarkiv	23
2.3.	Sammanfattning av lokala erfarenheter	25
3.	REGISTRERING I KARTIA	27
3.1.	Dataprogrammet KARTIA. Bakgrund, mål och framtid	27

3.2.	KARTIA. Allmänna riktlinjer för registrering med exempelsamling	30
3.3.	Lokala registreringsrutiner	44
3.3.1.	Riksarkivet	44
3.3.2.	Krigsarkivet	46
3.3.3.	Landsarkivet i Göteborg	47
3.3.4.	Landsarkivet i Härnösand	47
3.3.5.	Landsarkivet i Lund	48
3.3.6.	Landsarkivet i Uppsala	48
3.3.7.	Landsarkivet i Vadstena	48
3.3.8.	Landsarkivet i Visby	49
3.3.9.	Landsarkivet i Östersund	49
3.3.10.	Värmlandsarkiv	49
3.3.11.	Stockholms stadsarkiv	50
3.4.	Gemensamma erfarenheter och problem	50
3.5.	Krav på programförändringar	51
3.6.	Förslag på programförändringar	52
4.	INVENTERING, VÅRD OCH KONSERVERING	55
4.1.	Lokalt arbete med inventering, vård och konservering	55
4.1.1.	Riksarkivet	55
4.1.2.	Krigsarkivet	56
4.1.3.	Landsarkivet i Göteborg	58
4.1.4.	Landsarkivet i Härnösand	58
4.1.5.	Landsarkivet i Lund	59
4.1.6.	Landsarkivet i Uppsala	59
4.1.7.	Landsarkivet i Vadstena	59
4.1.8.	Landsarkivet i Visby	60
4.1.9.	Landsarkivet i Östersund	60
4.1.10.	Värmlandsarkiv	60
4.1.11.	Stockholms stadsarkiv	61
4.2.	Gemensamma erfarenheter och problem	61
5.	RESULTAT	63
5.1.	Registrering	64

5.2.	Sökning	65
5.2.1.	Krav på framtida sökprogram	66
5.3.	Inventering	66
5.4.	Vård och konservering	67
5.5.	Övriga resultat	68
6.	SESAM EFTER SESAM	69
7.	AVSLUTNING	71
7.1.	Projektansvariga och nätverksgrupp t.o.m. 1998-06-30	72
Bilagor		
A.	Arkiv registrerade vid Riksarkivet	74
B.1.	Arkiv registrerade vid Krigsarkivet	75
B.2.	Resultat av vårdinsatser m.m. vid Krigsarkivet	76
C.	Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Göteborg	79
D.	Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Härnösand	80
E.	Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Uppsala	81
F.	Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Vadstena	89
G.	Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Visby	91
H.	Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Östersund	94
I.	Arkiv registrerade vid Värmlandsarkiv	98
J.	Arkiv registrerade vid Stockholms stadsarkiv	99

1. INLEDNING

Mellan 1996 och 1998 deltog Arkivverket i det av Kulturdepartementet initierade SESAM-projektet. Ett av de delprojekt som ingick i ramprojektet gällde det inom Arkivverket förvarade kart- och ritningsmaterialet. Det är detta delprojekt som omfattas av föreliggande rapport.

I projektet SESAM - kartor och ritningar deltog Riksarkivet och Krigsarkivet samt landsarkiven i Göteborg, Härnösand, Lund, Uppsala, Vadstena, Visby och Östersund. Deltog gjorde även Värmlandsarkiv och stadsarkiven i Stockholm och Malmö.

Samordnare för projektet var Rolf Hagstedt vid Landsarkivet i Uppsala. Ansvarig för det data-tekniska området var Göran Kristiansson vid Landsarkivet i Lund.

Samarbetet mellan de deltagande arkiven sköttes under projektets gång genom en serie konferenser. Vid dessa deltog oftast en eller flera ordinarie kart- och ritningsarkivarier, tillsammans med i princip samtliga SESAM-anställda. Konferenserna hölls i Uppsala (våren 1996), Göteborg (hösten 1996), Vadstena (våren 1997) och Stockholm (hösten 1997).

Vid den avslutande konferensen i Stockholm beslöts att SESAM - kartor och ritningar skulle avslutas med en rapport författad av arkiven gemensamt. Rapporten skulle ha två syften: att redovisa utfört arbete och i möjligaste mån även tillvarata de erfarenheter och den kompetens inom området som projektet resulterat i.

Rapporten har under våren 1998 skrivits av samtliga i projektet ingående arkiv utom Malmö stadsarkiv. De delar av rapporten som rör gemensamma frågor är sammanställningar av bidrag från de olika arkiven. Avdelningar som rör de enskilda arkiven för sig är skrivna av personal från det aktuella arkivet. Rolf Hagstedt och Göran Kristiansson har bidragit med bakgrunder rörande projektet i sin helhet och dataprogrammet KARTIA. Avsnittet om allmänna riktlinjer för registrering är baserat på Claes-Göran Magnussons *Manual till KARTIA*. Sekreterare för rapporten var Karin Sallander vid Landsarkivet i Uppsala och Mats Hayen vid Riksarkivet.

Rapporten har delats in i sex huvuddelar. Efter inledningen följer kapitel två vilket redogör för projektet i sin helhet. Kapitel tre behandlar registreringen av kartor och ritningar i data-programmet KARTIA. Kapitel fyra ägnas de vård- och konserveringsinsatser som genomförts. Kapitel fem är en genomgång av projektets resultat. Det avslutande kapitlet har benämnts "SESAM efter SESAM" och redogör för projektets fortlevnad vid arkiven. Rapporten avrundas med en avslutning i kapitel sju.

1.1. SESAM - kartor och ritningar. Bakgrund och mål

SESAM - öppna museisamlingarna kallades den räddningsplan för att bevara och tillgängliggöra kulturskatter i våra museer och arkiv, som presenterades av dåvarande kulturministern Margot Wallström 1995. En annan aspekt på planen var, att regeringen ville bereda c:a 400 arbetslösa, främst unga och välutbildade, möjlighet till arbete i tre år. För ändamålet avsatte regeringen 235 miljoner kronor.

Visserligen talades det i programskrifter och annorstädes om att mottagare av SESAM-medel skulle vara museer och arkiv, men upplägg, presentationsmaterial, ansökningsformulär och dylikt, var inriktat på museisektorn, vilket var en teknisk komplikation för oss i arkiven.

Riksarkivet förberedde tre så kallade verksprojekt, varav SESAM - kartor och ritningar var ett. Det fanns en bred uppslutning inom arkivverket om det angelägna i detta projekt. Då medlen fördelats för det första ansökningstillfället hösten 1995, visade det sig att kart- och ritningsprojektet fått 12.4 miljoner. Det var därmed pengamässigt det största enskilda projektet vid utdelningstillfället. Utfallet var ungefär lika mycket som Statens konstmuseer, Nordiska museet och Naturhistoriska riksmuseet fick vardera.

I Riksarkivets ansökan framhölls, att kartor och ritningar är material som bidrar till att fullständiga bilden av den geografiska och fysiska miljön och i förlängningen även den sociala. I det avseendet är de nödvändiga komplement till arkivens dokument och museernas föremål.

Det sades vidare, att i de statliga arkiven finns stora bestånd av kartor och ritningar som lockar forskare med olika vetenskaplig inriktning, liksom släkt-och hembygdsforskare och hobbyforskare med andra specialiteter som sitt område. Särskilt framhölls det unika och av såväl internationell som nationell forskning uppmärksammade material som finns i Krigsarkivet. Ökad tillgänglighet genom registrering var därför angelägen.

En annan faktor som lyftes fram var, att det finns ett behov av att konservera kartor och ritningar som vanligen är större än vad som eljest gäller för arkivalier. Även mikrofilmning eller digitalisering framhölls såsom komplement till registrering och konservering.

De mål som sattes, var att c:a 40 procent av de över 3 miljoner kartor och ritningar som finns i institutionernas förvar, skulle vara tillgängliga via digitaliserade register (KARTIA) vid projektets slut. Vid samma tidpunkt skulle efter vårdinsatser hälften av beståndet kunna klassas som gott vad beträffar förvaring och fysisk status.

Perspektivet på genomförandet är den i praktiska avseenden utanförståendes. Det finns i rapporten sannolikt djupare och mer mångsidiga inlägg om genomförandet.

Inledningsvis kan vi konstatera att projektet redan från starten var försenat. Genomförandetiden har därför blivit knappt två och ett halvt år. Sammantaget har c:a 30 personer varit sysselsatta.

Registrerings- och vårdinsatser har hos de flesta institutioner överträffat uppsatta mål. Mikrofilmning och digitalisering har däremot genomförts i liten skala. Det är till och med tveksamt om projektet skulle syssla med denna verksamhet.

Utöver de omvittnat goda arbetsresultaten har det varit en stimulans för oss äldre att dagligen umgås med unga, entusiastiska medarbetare.

Stort tack till er alla som medverkat!

Rolf Hagstedt
Samordnare

G. Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Visby

Beståndskod	Arkiv
ViLA/10008	Gotländska föreningen för de Blindas Vål arkiv
ViLA/10021	Sällskapet DBW:s (De Badande Vännerna) arkiv
ViLA/10033	Fruentimmersamfundets arkiv
ViLA/10165	Gotlands Skarpskytte och Jägargilles arkiv
ViLA/10218	Suderbys i Västerhejde arkiv
ViLA/10236	E. Englunds Egendomsbyrås, Visby, arkiv
ViLA/10359	Alfred Edles arkiv
ViLA/10422	David Gadds arkiv
ViLA/10458	Carl Suno Engströms arkiv
ViLA/10486	Mathias Klintbergs arkiv
ViLA/10517	Oskar Lindbergs arkiv
ViLA/10547	Meukows familjearkiv
ViLA/10609	AB Kolmodin & Lundbergs arkiv
ViLA/10666	Willy Wöhlars arkiv
ViLA/10843	Barkarves i Öja arkiv
ViLA/10845	Bjärs i Lojsta arkiv
ViLA/10899	Hallvides m fl i Dalhem arkiv
ViLA/10905	Kattlunds i Grötlingbo arkiv
ViLA/10953	Sigsarves i Hangvar arkiv
ViLA/11033	Landsarkivets Kartsamling
ViLA/11036	Jakobsbergsfondens arkiv
ViLA/11039	Stenstugus i Västerhejde arkiv
ViLA/11060	Buters i Eskelhem arkiv
ViLA/11065	Guffrides och Nygårds i Garde arkiv
ViLA/11172	AB Visby Bryggeris arkiv
ViLA/11175	Frans Degermans affärsarkiv
ViLA/11181	Ahrs Bruks arkiv
ViLA/11219	Gotlands Hypoteksförenings arkiv
ViLA/11296	Mästermyrs Torrlägningsföretags arkiv
ViLA/11965	Gardarves i Fardhem arkiv
ViLA/12077	Gotlands Järnvägs arkiv
ViLA/12258	Gotlands läns Hushållningssällskap, Egnahemsnämndens arkiv
ViLA/12410	Laga skiftets i Burs sockens andra skifteslags arkiv
ViLA/12419	Juves i Sanda arkiv
ViLA/12427	Kvie, Västerväte m fl torrlägningsföretags arkiv
ViLA/20040	Hoburgs fyrplats arkiv
ViLa/20042	Stora Karlsö fyrplats arkiv
ViLA/20051	Visby Hospitals arkiv

G. Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Visby (forts.)

ViLA/20056	Gotlands Norra Häradsrätts arkiv
ViLA/20107	Lantmäterikontorets arkiv
ViLA/20122	Länsarkitektens i Gotlands län arkiv
ViLA/20130	Halla och Kräklinge tings länsmansdistrikts arkiv
ViLA/20146	Länsstyrelsen i Gotlands län,- Landskansliets arkiv
ViLA/20175	Visby högre allmänna läroverks arkiv
ViLA/20243	Statens Järnvägar, 37:e driftsektionens arkiv
ViLA/20286	Visby Tullkammares arkiv
ViLA/23001	Gammelgarn kyrkoarkiv
ViLA/23002	Ganthem kyrkoarkiv
ViLA/23003	Garde kyrkoarkiv
ViLA/23005	Gothem kyrkoarkiv
ViLA/23006	Grötlingbo kyrkoarkiv
ViLA/23007	Akebäck kyrkoarkiv
ViLA/23009	Alskog kyrkoarkiv
ViLA/23010	Alva kyrkoarkiv
ViLA/23011	Anga kyrkoarkiv
ViLA/23012	Ardre kyrkoarkiv
ViLA/23013	Atlingbo kyrkoarkiv
ViLA/23014	Barlingbo kyrkoarkiv
ViLA/23015	Björke kyrkoarkiv
ViLA/23016	Boge kyrkoarkiv
ViLA/23019	Burs kyrkoarkiv
ViLA/23020	Buttle kyrkoarkiv
ViLA/23022	Dalhem kyrkoarkiv
ViLA/23024	Ekeby kyrkoarkiv
ViLA/23025	Eksta kyrkoarkiv
ViLA/23026	Endre kyrkoarkiv
ViLA/23027	Eskelhem kyrkoarkiv
ViLA/23029	Fardhem kyrkoarkiv
ViLA/23032	Fole kyrkoarkiv
ViLA/23035	Färö kyrkoarkiv
ViLA/23036	Guldrupe kyrkoarkiv
ViLA/23037	Hablingbo kyrkoarkiv
ViLA/23038	Hall kyrkoarkiv
ViLA/23041	Hangvar kyrkoarkiv
ViLA/23042	Havdhem kyrkoarkiv
ViLA/23046	Hellvi kyrkoarkiv
ViLA/23048	Hogrän kyrkoarkiv
ViLA/23049	Hörsne m. Bara kyrkoarkiv
ViLA/23050	Klinte kyrkoarkiv

G. Arkiv registrerade vid Landsarkivet i Visby (forts.)

ViLA/23051	Kräklingbo kyrkoarkiv
ViLA/23052	Källunge kyrkoarkiv
ViLA/23053	Lau kyrkoarkiv
ViLA/23054	Levide kyrkoarkiv
ViLA/23056	Lojsta kyrkoarkiv
ViLA/23057	Lokrume kyrkoarkiv
ViLA/23058	Lummelunda kyrkoarkiv
ViLA/23059	Lye kyrkoarkiv
ViLA/23060	Lärbro kyrkoarkiv
ViLA/23061	Martebo kyrkoarkiv
ViLA/23062	Mästerby kyrkoarkiv
ViLA/23063	Norrlanda kyrkoarkiv
ViLA/23064	När kyrkoarkiv
ViLA/23066	Othem kyrkoarkiv
ViLA/23069	Rute kyrkoarkiv
ViLA/23070	Sanda kyrkoarkiv
ViLA/23071	Silte kyrkoarkiv
ViLA/23072	Sjonhem kyrkoarkiv
ViLA/23073	Sproge kyrkoarkiv
ViLA/23074	Stenkumla kyrkoarkiv
ViLA/23076	Stånga kyrkoarkiv
ViLA/23077	Sundre kyrkoarkiv
ViLA/23079	Tofta kyrkoarkiv
ViLA/23081	Vall kyrkoarkiv
ViLA/23082	Vallstena kyrkoarkiv
ViLA/23083	Vamlingbo kyrkoarkiv
ViLA/23084	Viklau kyrkoarkiv
ViLA/23087	Vänge kyrkoarkiv
ViLA/23088	Väskinde kyrkoarkiv
ViLA/23089	Västergarn kyrkoarkiv
ViLA/23092	Öja kyrkoarkiv
ViLA/23093	Östergarn kyrkoarkiv
ViLA/32005	Visby stads byggnadskontors arkiv
ViLA/37174	Visby Flickskolas arkiv
ViLA/38008	Föreningshuset Borgens arkiv